

Sygn. akt: I C 814/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 roku

Sąd Rejonowy w B. I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Hajduczenia
Protokolant:	Magdalena Kalata

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2015 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko D. L.

o zapłatę

na skutek sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w B. dnia 6 maja 2015 roku, sygn. akt (...)

Oddala powództwo.

Sędzią:

Sygn. akt I C 814/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego D. L. kwoty 3439,40 złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie pozwu argumentował, że pozwany był studentem w Wyższej Szkole (...) w B. i na podstawie łączącej go z poprzednim wierzycielem umowy zobowiązał się do terminowego uiszczania opłat związanych z odbywaniem studiów. Podał, że mimo przyjętego zobowiązania, pozwany D. L. nie uregulował przedmiotowych należności i został skreślony z listy studentów. Powód stał się wierzycielem pozwanego na podstawie umowy o zakup wierzytelności z dnia 6 listopada 2013 roku. Z uzasadnienia pozwu wynika także, że kwota dochodzona pozwem obejmuje zaległości z tytułu nieopłaconego czesnego o terminie zapłaty do 10 lutego 2006 roku- 600 złotych i o terminie zapłaty do 10 grudnia 20105 roku -1000 złotych oraz skapitalizowane odsetki od składowych zadłużenia naliczone zgodnie z art. 482 kc-1839,40 złotych. Strona powodowa wzywała pozwanego listem poleconym do zapłaty przedmiotowego zadłużenia, jednakże pozwany D. L. w/w należności nie uregulował.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 6 maja 2015 roku w sprawie (...) Sąd Rejonowy w B. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu i rozstrzygnął o kosztach procesu. (k. 43 akt).

Pozwany D. L. w sprzeciwie zapłaty od w/w nakazu zapłaty wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu. Nie kwestionował, że łączyła go z poprzednim wierzycielem umowa o świadczenie usług edukacyjnych z dnia 13 września 2005 roku, podnosił jednak, że obowiązek zapłaty za poszczególne lata studiów ma charakter świadczenia okresowego, stąd roszczenie powoda, obejmujące czesne za grudzień 2005 roku i luty 2006 roku, uległo przedawnieniu.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, powód podtrzymał stanowisko w sprawie, w tym zakresie żądania kosztów procesu. Wnioskował także o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie z uwagi na przyjęcie do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny skargi konstytucyjnej powoda zarejestrowanej pod sygnaturą akt (...) której przedmiotem jest ocena konstytucyjności art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy prawo o Szkolnictwie Wyższym. (Dz.U. 2014, poz. 1198). Podkreślał, że do umów o świadczenie usług edukacyjnych przez uczelnię wyższą nie znajdują zastosowania przepisy o zleceniu, w tym przepis art. 751 pkt 2 k.c., świadczenia uczelni wyższej, polegające na kształceniu studentów nie stanowią działalności gospodarczej i do świadczeń tych nie znajduje zastosowania przepis art. 118 k.c. w zakresie roszczeń związanych z działalnością gospodarczą. Według powoda świadczenia studenta na rzecz uczeni z tytułu czesnego to także nie świadczenia okresowe, gdyż zawierając umowę student nie ma obowiązku uiszczać ceny za kolejny etap dydaktyczny i dopiero uzyskanie promocji na wyższy etap aktualizuje obowiązek zapłaty ceny za następną jednostkę dydaktyczną.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Bezsporne w sprawie jest, że w dniu 13 września 2005 roku pozwany D. L. zawarł z Wyższą Szkołą (...) w B. umowę, na podstawie której uczelnia zobowiązała się m.in. do odpłatnego kształcenia pozwanego na kierunku ekonomia podczas dwuletnich uzupełniających magisterskich studiów zaocznych począwszy od roku akademickiego 2005/2006. Zgodnie z §4 w/w umowy pozwany był zobowiązany do przestrzegania obowiązujących przepisów, w szczególności Statutu Uczelni, Regulaminu Studiów w Wyższej Szkole (...) w B., uiszczenia opłaty rekrutacyjnej w wysokości ustalonej w Uczelni oraz do terminowego uiszczania opłat za zajęcia dydaktyczne w terminach wyznaczonych przez Rektora na konto Uczelni bez dodatkowego wzywania Studenta do zapłaty. (k. 25-25v- umowa z dnia 13 września 2005 roku).

W myśl §21 pkt 3 i 4 rozdziału VI Statutu Wyższej Szkoły (...) w B. kwoty i zasady odpłatności ogłaszane są w okresie rekrutacji na dany rok (semestr studiów) i opłaty za studia powinny być wniesione przed rozpoczęciem każdego semestru. (k. 26-34).

Zarządzeniem nr (...) Rektora Wyższej Szkoły (...) w B. z dnia 13 czerwca 2005 roku odpłatność za studia na rok akademicki 2005/2006 ustalono m.in. w następujący sposób: rok pierwszy: pierwszy semestr-I rata –przy składaniu dokumentów – 1000 złotych plus 150 złotych tytułem opłaty rekrutacyjnej, II rata do 10 grudnia 2005 roku- 1000 złotych, drugi semestr- III rata do 10 lutego 2006 roku-600 złotych, IV rata do 10 kwietnia 2006 roku- 600 złotych, II rok studiów- trzeci semestr- I rata do 10 października 2005 roku- 1000 złotych, II rata- do 10 grudnia 2005 roku-1000 złotych, czwarty semestr-III rata do 10 lutego 2006 roku-600 złotych, IV rata do 10 kwietnia 2006 roku-600 złotych. (k. 36).

Poza sporem pozostaje, że decyzją z dnia 28 marca 2006 roku na podstawie §2 ust. 3 pkt 2 i 3 regulaminu studiów (...) pozwany został skreślony z listy studentów Uczelni z dniem 28 marca 2006 roku z powodu braku z tytułu czesnego w łącznej wysokości 1600 złotych. (k. 37).

Umową sprzedaży wierzytelności z dnia 6 listopada 2013 roku Wyższa Szkoła (...) w B. zbyła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wierzytelność przysługującą wobec pozwanego z tytułu nieopłaconego czesnego w łącznej wysokości 1600 złotych. (k. 38-39).

Pismem z dnia 21 marca 2014 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wezwała pozwanego D. L. do zapłaty kwoty 3238,14 zł obejmującej kwoty nieopłaconego czesnego wraz z ustawowymi odsetkami. (k. 30).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wniosek strony powodowej o zawieszenie postępowania nie zasługiwał na uwzględnienie. Zdaniem Sądu orzekającego orzeczenie odpowiada prawu, zaś kwestia oceny czy roszczenie strony powodowej uległo przedawnieniu na dzień wniesienia pozwu, nie wymagała oczekiwania na zajęcie stanowiska w tym zakresie przez Trybunał Konstytucyjny. Przyczyny zawieszenia postępowania wymienione w art. 177 § 1 k.p.c. dzielą się w piśmiennictwie na prejudycjalne (a więc zależne od wyniku innego postępowania: administracyjnego, cywilnego, karnego lub dyscyplinarnego), oraz spowodowane beczynnością stron. W doktrynie wyrażony został pogląd, że z prejudycjalnością mamy do czynienia wtedy, gdy wynik postępowania cywilnego zależy od wyniku innego postępowania (cywilnego, karnego lub administracyjnego), gdyż przedmiot postępowania prejudycjalnego stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu cywilnym. Oznacza to, że nie jest możliwe rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu cywilnym bez wcześniejszego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnych. Ustawodawca w przepisie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. wyraźnie jednak podkreśla, że sąd może zawiesić postępowanie. Nawet więc jeżeli rozstrzygnięcie rozpoznawanej sprawy zależy od rozstrzygnięcia, jakie może zapaść w innej sprawie, sąd powinien ocenić, czy należy zawiesić postępowanie (por. J. Bodio Komentarz aktualizowany do art.177 Kodeksu postępowania cywilnego LEX 2014).

W toku procesu pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonego roszczenia oraz skuteczności przelewu wierzytelności na rzecz powoda. Podnosił jedynie, że z uwagi na okresowy charakter ciężącego na nim zobowiązania, zobowiązanie to przed datą wniesienia powództwa uległo przedawnieniu i nie może być skutecznie dochodzone.

Powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej- trzy lata.

Po upływie terminu przedawnienia zobowiązanie ulega przekształceniu w zobowiązanie naturalne, które nie korzysta z ochrony prawnej. W przypadku skutecznego zgłoszenia zarzutu przedawnienia pomimo, iż zobowiązanie nadal istnieje wierzyciel zostaje pozbawiony uprawnienia do wymuszenia na dłużniku spełnienia świadczenia.

Wymaga zauważenia, że łącząca pozwanego i poprzednika prawnego powoda umowa, jest umową nazwaną, która została zawarta w oparciu o art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. 2012.572 z późn. zm.).

W tym stanie rzeczy do przedmiotowej umowy o świadczenie usług edukacyjnych nie stosuje się regulacji art. 750 k.c. i następnych. Wskazać należy, że regulacja kodeksowa dotyczy wyłącznie tych umów, które spełniają łącznie dwa kryteria: są umowami o świadczenie usług i nie uregulowano ich jednocześnie innymi przepisami. W niniejszej sprawie lex specialis stanowią postanowienia u.s.w. Z powyższych względów nie znajdzie tu również zastosowania regulacja z art. 751 pkt. 2 k.c. przewidująca dwuletni okres przedawnienia dla roszczeń z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone.

Roszczenia z tytułu działalności dydaktycznej uczelni nie stanowią roszczenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zatem z mocy samego prawa działalność dydaktyczna uczelni wyłączona jest spod reżimu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, choćby podejmowane przez nią działania miały cechy działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 przywołanej ustawy, takie jak zarobkowy charakter, ciągłość zorganizowanej działalności. Roszczenia z tego tytułu nie stanowią zatem roszczeń związanych z działalnością gospodarczą, których termin przedawnienia wynosi trzy lata.

Zdaniem Sądu istniały natomiast podstawy do uznania, że zapłata czesnego stanowi świadczenie o charakterze okresowym i nie jest świadczeniem jednorazowym, do którego zgodnie z art. 118 k.c. stosuje się dziesięcioletni okres przedawnienia.

Powszechnie w doktrynie przyjmuje się, że roszczenie o świadczenie okresowe charakteryzuje się następującymi cechami: przedmiotem świadczenia muszą być pieniądze lub rzeczy oznaczone rodzajowo, w ramach jednego i tego samego stosunku prawnego dłużnik ma spełnić wiele świadczeń jednorazowych, spełnienie tych świadczeń następuje w określonych regularnych odstępach czasu oraz świadczenia te nie składają się na pewną z góry określoną całość. W niniejszej sprawie wszystkie te okoliczności zaistniały.

Jak wiadomo, umowa o świadczenie usług edukacyjnych, jak w sprawie niniejszej, zawierana jest nie na rok, ale na cały okres kształcenia, jednakże opłata nie stanowi opłaty jednorazowej, uiszczanej przy rozpoczęciu studiów (czy też ewentualnie rozłożonej na raty). W takiej sytuacji, byłaby ona niezależna od ilości lat pobierania nauki.

Z § 4 pkt 2 umowy z dnia 13 września 2005 roku i z postanowienia § 21 regulaminu studiów w Wyższej Szkole (...) w B. opłat (k. 31-34v) wyraźnie wynika, że wysokość opłat ustalana jest na okres danego roku (semestru). Z dokumentu tego również należy wyprowadzić wniosek, że obowiązek opłaty czesnego rocznego aktualizuje się z rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego. Wobec powyższego, ma on charakter cykliczny, a czas stanowi istotny czynnik wpływający na obowiązek świadczenia. Zatem, wysokość czesnego za lata kolejne nie jest z góry znana, a modyfikacje jej wysokości mogą wynikać z różnorodnych okoliczności i mogą wynikać w trakcie semestru nauki. Na rzecz okresowego charakteru opłat za naukę przemawia także treść § 20 regulaminu, gdy na skutek pojawienia się zaległości w opłacie za czesne student może zostać skreślony z listy studentów. Wtedy również nie będzie ponosił on dalszych opłat, a zatem przy rozpoczynaniu nauki kwota ta również w tej sytuacji nie będzie z góry określona. Mając na uwadze powyższe, opłaty za naukę ponoszone na przestrzeni trwania procesu edukacyjnego nie dają z góry określonej wysokości, a kwestią indywidualną pozostanie, czy student ukończy semestr nauki, rok, dwa bądź trzy lata studiów czy też może wskutek niezdania egzaminów będzie kontynuował edukację również w następnym okresie.

Stwierdzić trzeba, że wysokość całego świadczenia w przypadku umowy o świadczenie usług edukacyjnych, jaka została zawarta w niniejszej sprawie, nie jest znana z góry, lecz zależy od czasu trwania stosunku prawnego. Czynnik czasu ma tu bardzo istotne znaczenie. Ponadto należy podkreślić, że strony przewidziały również możliwość zmiany kwot i zasad odpłatności ogłaszanych w okresie rekrutacji obowiązującym w danym roku w kolejnych latach.

Jak trafnie zauważył Sąd Okręgowy w B. (wyrok z dnia 2 października 2013 roku, sygn.. akt (...), Portal Orzeczeń Sądu Okręgowego w B.) obowiązek zapłaty czesnego za poszczególne lata studiów ma charakter świadczenia okresowego. Sąd Okręgowy wskazał, że z jurydycznego punktu widzenia coroczna płatność czesnego za studia jest podobnym świadczeniem okresowym jak coroczny czynsz dzierżawny. Pogląd o kwalifikacji roszczenia o zapłatę czesnego jako roszczenia o świadczenie okresowe został również wyrażony w orzeczeniu Sądu Okręgowego w B.z dnia 5 grudnia 2013 roku w sprawie (...), Portal Orzeczeń Sądu Okręgowego w B.).

Mając na uwadze, iż czesne jako świadczenie okresowe ulega trzyletniemu przedawnieniu, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Pozwany w opisanym stanie faktycznym mógł powołać się na zarzut przedawnienia i odmówić spełnienia świadczenia. W myśl art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Skoro zadłużenie stało się wymagalne w dniu 11 grudnia 2005 roku i w dniu 11 lutego 2006 roku, to 3 - letni termin przedawnienia roszczeń z przedmiotowej umowy upłynął odpowiednio w 2008 i 2009 r., a pozew wniesiono w dniu 30 kwietnia 2015 roku

W związku z tym, że przedawnienie odsetek następuje w tym samym terminie, w jakim przedawnia się należność główna, od której odsetki są liczone (zob. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26.01.2005 r., III CZP 42/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 149.), należało stwierdzić, że żądanie strony powodowej uległo przedawnieniu w całości.

W tym stanie rzeczy, na mocy art. 117§2 k.c. i art. 118 k.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR Małgorzata Hajduczenia